

Benjamin Asmussen (Kinafarerne, 2019):

Tredive procent i udbytte! Så meget udbetalte Asiatisk Kompagni til sine aktionærer i 1782. En større aktionær som kompagniets direktør Otto Haaber, der ejede 33 aktier, modtog næsten sytten tusinde rigsdaler - til sammenligning tjente en murersvend omkring firs rigsdaler om året, 253 og et lille hus på Christianshavn kunne erhverves for et par tusind rigsdaler. Tiderne var ikke bare gode, de var snarere blomstrende i en grad, som købmænd, borgere, adel og endda kongemagt ikke kunne huske at have oplevet tidligere. De gode konjunkturer inviterede flere og flere ind i den ophedede økonomi, ansporet af de store formuer, der kunne tjenes. Men der må også have været dem, der frygtede for, om den eksplosive vækst virkelig kunne fortsætte – om et vendepunkt var nær....

Asmussen påpeger herefter også betydningen af de krige som især Storbritannien var involveret i:

Midt i krigstumlen havde Asiatisk Kompagni og de private storkøbmænd udnyttet mange af de muligheder, svækkelserne af stormagterne gav. De store skibe, der førte neutralt flag og var beskyttet af en stærk orlogsflåde, førte kompagniet til nye højder, mens aktiekurser og udbytte fulgte med.

Asmussen pointerer endelig også den store mængde smugleri som fandt sted og hvilken betydning det havde for handelskompagnerne:

Det var en offentlig hemmelighed, at det meste af den te, som Asiatisk Kompagni sejlede hjem fra Kina, blev smuglet videre fra København... i store dele af Europa blev tedrikning bare aldrig lige så populært som kaffedrikning, undtagen et sted: i Storbritannien. Her var tørsten efter te uslukkelig, så for at begrænse det stigende forbrug havde den britiske stat lagt meget høje afgifter på importen af te til øerne... den høje toldsats førte til et udbredt smugleri, ikke mindst via det danske Asiatisk Kompagni og Svenska Ostindiska Companiet... Teen blev opkøbt på auktioner i København og Göteborg. Fra Danmark og Sverige blev teen derefter, når vejret tillod det, sejlet over Nordsøen af private smuglere til Skotland eller Irland og derfra videre rundt på det britiske marked.